

in memoriam

O. MARIJAN NIKOLA ŽUGAJ (1919–2000)

franjevac konventualac

O. Marijan rođen je 7. studenoga 1919. u Gornjim Bogičevcima, u općini Okučani, od oca Antuna i majke Etelke r. Tataj. Kršten je u Gornjim Bogičevcima. Sakrament sv. potvrde primio je 24. travnja 1932.

Osnovnu školu pohađao je u Gornjim Bogičevcima od 1. rujna 1926. do 22. lipnja 1931. Vlač. Franjo Matica, župnik u Gornjim Bogičevcima, u pismu-preporuci od 3. srpnja 1931. za primanje Nikole Žugaja u sjemenište piše tadašnjem provincijalu franjevac konventualaca, između ostaloga: »Pučku školu završio je odličnim uspjehom. Ocjene su sve odlične... Od malih nogu vodim o njemu brigu, jer sam primijetio u njemu lijepih duševnih talenata, a što me najviše veselilo, da je osobito revan u pohađanju sv. mise, i onda kad nije bio ministrant. Bez mojeg naročitog poticanja išao je na mjesečnu sv. ispovijed, a onda bi iza toga kroz duže vrijeme išao na naknadnu sv. pričest. Sve mi je to dalo povoda, da sudim, da ga Bog dragi zove u svoju službu. Čisto me je začudilo, kad me je umolio, da ga nekuda smjestim, jer on želi biti franjevac – svećenik. Gotovo nisam vjerovao svojim ušima. Otkuda njemu ta misao, da bude franjevac, svećenik. Stavili smo ga na kušnju. Otvraćali ga (tobože) od redovničkog poziva. Nagovarali ga neka postane svjetovni svećenik. On bi prosto-dušno odgovarao: Govorite vi što hoćete, a ja ipak želim biti franjevac.»

U sjemenište franjevac konventualaca primljen je 9. rujna 1931. Gimnaziju je završio u Ptuj i Zagrebu (1931.–1939.). Novicijat je započeo 26. srpnja 1936. Privremene zavjete položio je 27. srpnja 1937. u Zagrebu, a svečane zavjete 29. lipnja 1941. isto u Zagrebu. Filozofske i bogoslovske nauke učio je u Zagrebu od 1938. do 1941. i u Rimu od 1941. do 1945. Doktorirao je iz dogmatske teologije 1946. na Fakultetu sv. Bonaventure u Rimu. Postigao je licencijat iz crkvenog prava 1947. na Lateranskom sveučilištu u Rimu. 8. rujna 1959. vrhovna uprava Reda franjevac konventualaca dodijelila mu je gradus magistra svete teologije, što se još u to vrijeme dodjeljivalo posebno zaslužnim redovnicima na znanstvenom području; danas se taj naslov više ne dodjeljuje a niti postoji.

Niže redove primio je u 12. i 13. siječnja 1941. u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 11. srpnja 1943. u Rimu.

Po povratku u domovinu najprije je djelovao u samostanu sv. Franje u Puli: od rujna 1947. do kolovoza 1950. Potom je od 1950. do 1953. bio gvardijan samostana Svetog Du-

ha u Zagrebu. Upravitelj župe sv. Antuna u Zagrebu bio je od 1951. do 1956. godine. Magister novaka u Cresu bio je od 1956. do 1962. godine te od 1971. do 1972. godine. Ministar provincijal Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevac konventualaca bio je kroz tri mandata, od 1962. do 1971. godine. U službi Reda franjevaca konventualaca bio je od 1972. do 1995. godine. Najprije generalni asistent Reda od 1972. do 1983. Od 1975. do 1984. bio je gvardijan samostana sv. Antuna na Vigni u Rimu. Od 1984. do 1995. bio je ispovjednik u bazilici sv. Franje u Asizu. Od 14. listopada 1995., kad se vratio u domovinu, pa do svoje smrti, 12. svibnja 2000., živio je i djelovao u samostanu Svetog Duha u Zagrebu. Posljednjih godina posebno se isticao kao ispovjednik u crkvi sv. Antuna u Zagrebu.

O. Marijan bio je i pjesnik. Napisao je više religioznih pjesama, koje je uglazbio o. Tomislav Talan, franjevac konventualac. Te pjesme bile su mnogo puta izvođene.

O. Marijan bio je i prevoditelj. Tako je preveo s francuskog jezika knjigu Marije Winowske, *Marijin Apostol, otac Maksimilijan Kolbe*, koja je tiskana ciklostilom i izišla u Pančevu 1954. godine; ima 85 stranica. O toj knjizi ima vrlo lijepe dojmove i bl. Alojzije Stepinac.

O. Marijan bio je izuzetna osoba. U svakoj službi koju je obnašao unosio je cijelog sebe, sve sposobnosti svoga uma i srca. Bio je veliki štovatelj sv. euharistije. Majku Božju posebno je štovao. Bio je čovjek molitve i pokore.

O. Marijan je početkom pedesetih godina bolovao od tuberkuloze odnosno podrebrice, tako da je nekoliko godina morao prekinuti s obnašanjem nekih službi. Liječio se duže vrijeme od te bolesti i prizdravio, tako da je poslije obnašao mnoge odgovorne službe. 12. siječnja 1989. godine o. Marijan je doživio u Asizu vrlo jak srčani udar i tom prigodom imao snažno iskustvo predsmrtnog stanja ili neko drugo iskustvo, kada je pred njim prodefilirao cijeli njegov život, te je vidio, kako je kasnije priznavao, svu svoju »bijedu i malenost« i »neizmjernu Božju veličinu i milosrđe«. No iako je morao uvažavati načetost zdravlja i slušati »ritam« srca, pa stoga i manje raditi, o. Marijan je i dalje bio aktivan.

Osim srčanih i plućnih tegoba o. Marijan je pod konac života bolovao i od raka na želucu. Strpljivo i s puno kršćanske vjere nosio je svoje bolesti. Nije se bojao smrti, no i sam je priznao da joj se ljudska narav opire. Pod kraj života više je puta ponavljao riječi sv. Terezije od Djeteta Isusa: »Ja ne umirem, nego ulazim u život« (i to na francuskom jeziku). Umro je 12. svibnja 2000. u samostanu Svetog Duha u Zagrebu, kao što je i želio, uvečer u 22,10 sati; prethodno okrijepljen svetim sakramentima a u vrijeme smrti ispraćen moli tvama subraće. Pogrebnu misu za pokojnog o. Marijana predvodio je u crkvi sv. Antuna u Zagrebu 18. svibnja u 17 sati mons. Giulio Einaudi, apostolski nuncij u Hrvatskoj, u koncelecijaciji 45 svećenika i u prisustvu vjernika i većeg broja redovnica. Poslije mise pokopan je u fratarskoj grobnici crkve Svetog Duha u Zagrebu.

Znanstveni i drugi radovi

Znanstveni radovi Marijana Žugaja u raznim izdanjima

* Doktorska disertacija: *Assumptio B.M.V. in »Arbor vitae crucifixae Jesu« Fr. Ubertini de Casale, O. Min.*, u *Miscellanea Francescana* 46 (1946), 124–156.

* *S. Francesco in Croazia e la Protoprovincia Croata (1217–1239)*, u *Miscellanea Francescana* 82 (1982.), 247–310; ovaj rad izišao je i kao separat.

- * *Sisto V fra Oriente ed Occidente*, izd. Miscellanea Francescana, Roma, 1987., str. 187; uze-
to iz komemorativnog volumena *I Pontefici Sisto IV (1471–1484) e Sisto V (1589–1590)*,
Roma, 1987., 595–775 i časopisa »Miscellanea Francescana« 86 (1986.), 595–775.
- * *I Conventi dei Minori Conventuali tra i Croati dalle origini fino al 1500*, izd. Miscellanea
Francescana, Roma, 1989., str. 205.; knjiga tiskana u tiskari »A. G. Matoš« u Samoboru.
- * *Hrvatska provincija franjevac konventualaca (1217–1559)*, u *Hrvatska provincija franje-
vac konventualaca nekad i danas*, Zagreb, 1989., 11–56; ovaj rad izišao je i kao separat.
- * Marijan Žugaj – Dionizije Drnić, *Nekrologij Hrvatske provincije sv. Jeronima franjeva-
ca konventualaca*, izd. Provincijalat franjevac konventualaca za internu upotrebu, Za-
greb, 1992., str. 369 (stranice nisu naznačene). U pogledu ove knjige Marijan Žugaj
dao je izjavu: »Potpisani fr. Marijan Žugaj upozorava da je njegov tekst o fratrima do
1559. godine pretprio velike izmjene. Stoga ovaj Nekrologij, inače vrlo ukusno uređen,
nije pouzdan za bilo koje citiranje. Može ipak poslužiti svojoj glavnoj svrsi da se za
dnevno spomenutu subraću pomolimo Gospodinu. Assisi, 11. svibnja 1992.«
- * *Nomenklator franjevac konventualaca Hrvatske provincije sv. Jeronima 1217–1559.*,
Zagreb, 1993., str. 117.
- * *Antenati di Sisto V a Montalto non documentati oltre quattro generazioni*, Roma 1999.
Collectanea Croatico-Hieronymiana de Urbe (Supplemento al vol. I), izd. Hrvatska
provincija sv. Jeronima franjevac konventualaca, str. 50.

Znanstveni radovi Marijana Žugaja objavljeni u *Croatica christiana periodica*, časopisu
Instituta za crkvenu povijest Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu:

- * *Hrvatska biskupija od 1352. do 1576. godine*, X (1986.) 17, 92–112.
- * *Hrvatska biskupija 1352.–1578. (II)*, X (1986.) 18, 1–26.
- * *Bosanska vikarija i franjevci konventualci*, XIII (1989.) 24, 1–26.
- * *Samostani franjevac konventualaca u Bosanskoj vikariji*, XIV (1990.) 25, 1–48.
- * *Franjevci konventualci biskupi u senjskoj i krbavskoj ili modruškoj biskupiji*, XX
(1996.) 38, 45–72.

Znanstveni radovi Marijana Žugaja objavljeni u *Fraternitasu*, glasilu Hrvatske provincije
sv. Jeronima franjevac konventualaca u Zagrebu:

- * *Kronotaksa naše Provincije od 1217. do 1559. godine*, XXIV (1988.) 1, 25–33.
- * *MP. Ljudevit/Alojzije Traversari iz Pirana*, XXIV (1988.) 3, 15–19.
- * *Juraj iz Bara*, XXV (1989.) 3, 54–55.
- * *Blaženi Adam, kotorski biskup*, XXVI (1990.) 1, 49–51.
- * *Fr. Danijel, duvanjski biskup 1551–1575. (+ 1577) – potomak slavne obitelji Vuk-
čić-Hrvatinić-Kosača*, XXVIII (1992.) 3, 29–32.

Članci Marijana Žugaja objavljeni u *Glasniku sv. Antuna Padovanskoga*, časopisu koji je
izdavala Hrvatska provincija sv. Jeronima franjevac konventualaca u Zagrebu:

- * *Kapetan Marijinih mikroba*, 1964., 3, br. str. 4.
- * *Sitna zapažanja u golemoj zemlji*, 1964., br. 4, str. 14.
- * *Narod koji voli djecu*, 1964., br. 5, str. 15.
- * *Moja bambusova krunica*, 1964., br. 6, str. 12.
- * *Orvieto: Grad Euharistijskog kulta*, 1965., br. 9, str. 4.